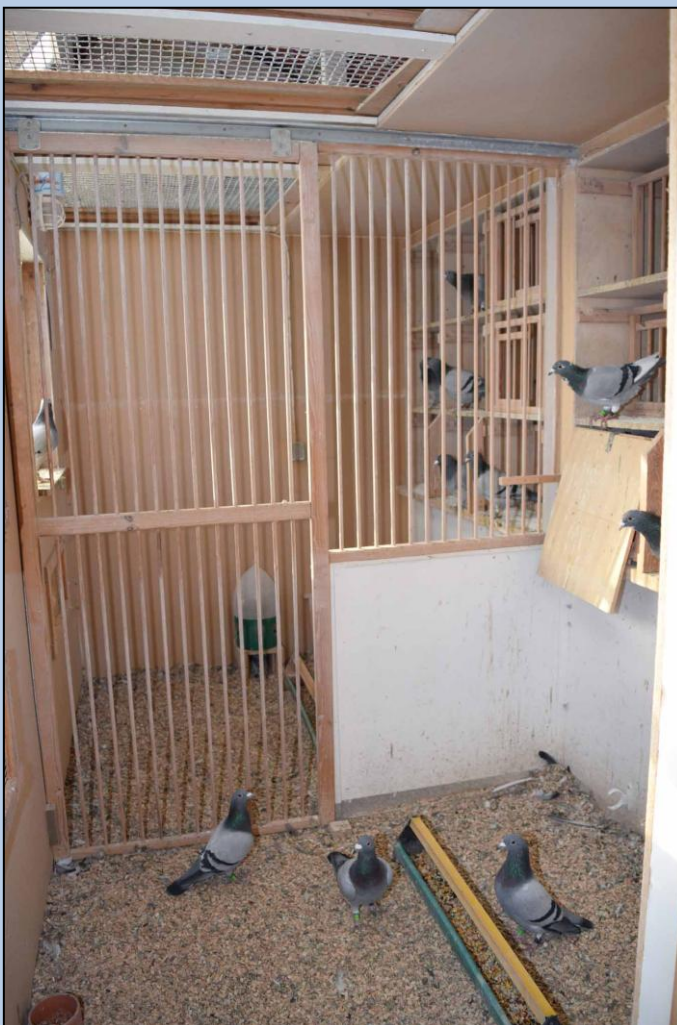

Brevduens avlscyklus

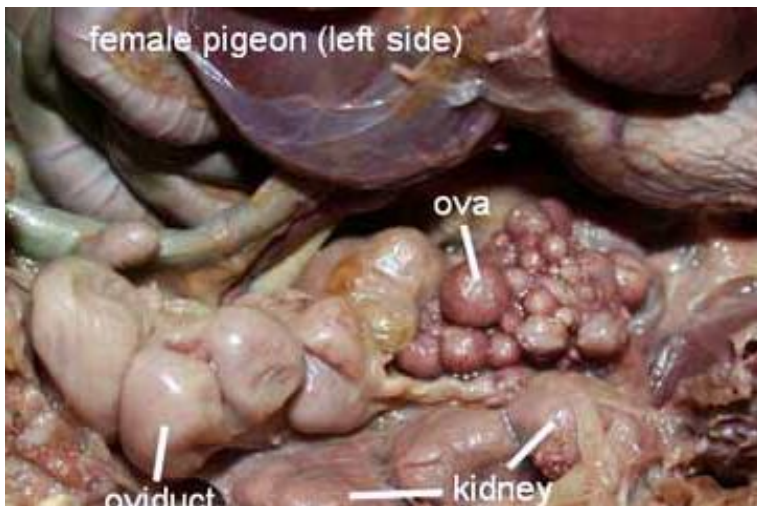
Af Marc Verheecke - Martin Degrave

Oversættelse/foto Ove Fuglsang Jensen

Dannelsen af ægget.

En brevueholder der ikke kender duens udvikling som æg og unge, vil ikke kunne se om der eventuelt er noget unormalt i udviklingsfasen. Det er dog så heldigt, at udviklingen af brevduen faktisk er rimelig godt undersøgt, for som man siger det: Hvad kom først kyllingen eller ægget?

Lad os derfor starte med ægget der udvikles inde i hunnen. Fem dage efter at parrene er sat sammen formes to æg i ovariet, og æggene vokser ret hurtigt indtil de ikke kan være i ovariet. På samme tid begynder duerne at samle strå og kviste til reden. Omkring 44 timer før det første æg lægges, bryder ægget ud af ovariet og ud i æglederen, og denne proces

kaldes ægløsningen. Den første ægløsning sker kl. 22 om aftenen, hvorefter der er 10 timers ro om natten, hvilket sker for at forhindre at ægget bliver beskadiget i en slåskamp. Selve befrugtningen af ægget sker ca. 20 timer efter ægløsningen i ægglederen. Den anden ægløsning sker efter 40-44 timer.

På billedet af hunduen ses til venstre ovariet og til højre æggene.

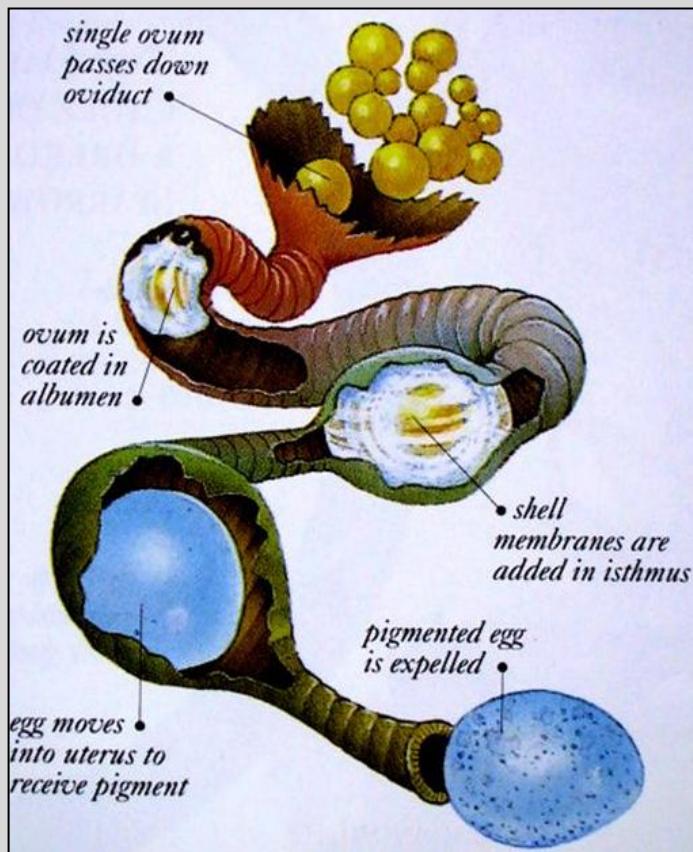
I teorien kan hannens sperm holde sig i live i hunnens genitaler i 2 uger, men rent praktisk vil den sidste han der har befrugtet hunnen, blive fader til de kommende unger. Hvis man ønsker absolut sikkerhed til faderskabet af avlen, skal man sikre sig at ingen anden han kommer i kontakt med hunnen i de 2 uger hvor æggene bliver dannet. Har hunnen haft sperm fra sin første partner i ægglederen i 2-3 dage, vil denne sperm blive svækket i den periode, og hvis en ny partner befrugter hunnen, vil denne sperm være mere vital, og derved blive faderen til den kommende unge. På denne måde kan en anden han på slaget snyde sig til faderskabet hos et andet par.

Udviklingen af ægget

Befrugtningen af ægget sker mindst 24 timer før ægget er lagt. Umiddelbart efter befrugtningen starter udviklingen i ægget før selve æggeskallen er formet, og denne proces sker natten og dagen før selve ægløsningen. Derefter begynder ægget sin vandring gennem æggelederen, hvor der først i ovariet dannes æggehvite om selve æggeblommen og æggehviten fungerer som næring til fosteret. Efter dette dannes 3 lag pergamentagtige lag omkring ægget, og deres formål er at beskytte ægget. Derefter formes æggeskallen i livmoderen ved hjælp af specielle kirtler, og ved denne proces udvides livmoderen til ca. 50 gange normal størrelse.

Denne beskrevne proces varer ca. 24 timer, hvorefter til sidst, selve æglægningen styres af et bestemt hormon der får hunnen til at lægge det første æg mellem kl. 4-6 om eftermiddagen. Efter dette første æg ruges der ikke af parret, da det første æg da vil være foran det næst lagte. Det andet æg lægges ca 44 timer senere, hvorefter parret begynder på selve rugningen der varer 17-18 dage. Hannen ruger kun om eftermiddagen, hvorefter hunnen overtager til næste dag midt på dagen.

Dannelsen af et æg

Som nøje beskrevet ovenfor ses her en grafisk beskrivelse af dannelsen af et æg hos fugle, og altså også hos brevduen. Vi ser det enkelte æg gå ind i ovariet hvor blommen bliver dannet, hvorefter ægget går videre ind i æggelederen hvor æggehviten og skallen af ægget bliver dannet. Som vi ved lægger brevduen kun 2 æg og som beskrevet er de begge under dannelse samtidigt i æggelederen og bliver lagt med 44 timers mellemrum.

Fosterets udvikling i ægget:

Et nylagt æg indeholder allerede en hjerne klar til udvikling, og ved slutningen af anden dagen starter hjertet med at slå i fosteret. Ved tolvtedagen kan man identificere ungens køn, og 17 dage efter æggene er lagt skulle de to æg gerne udklækkes samtidigt. Da det andet æg er lagt 44 timer senere end det første, er det vigtigt at parret ikke ruger straks ved det først lagte æg. For at undgå uheld må man ikke tage et sprækæg i hånden, og de lyde der kan høres fra ægget er ungen der med sin æggetand der sidder på, oversiden af overnæbbet, prøver at bryde ud af skallen. Den buttede ende af æggeskallen indeholder et luftkammer, og når ægget revner presser ungen sig ud med skulderpartiet, og straks ved befrielsen fra æggeskallen strækker ungen sin hals og er fri. Til sidst befrier ungen sig fra æggeskallen ved at afstøde resten af æggeblommen fra skallen hvorved den sidste rest af æggeblomme indgår i ungens mave, således at ungen kan leve af den i de første timer ude af skallen.

Se dueunge blive klækket:

På denne video fra Youtube, ses en dueunge bryde ud af æggeskallen. Det er tydeligt på videoen at se den såkaldte æggetand som ungen bruger til at perforere skallen med.

Youtube adresse:

<https://www.youtube.com/watch?v=USFByrgx6Mk>

Der findes ikke andre fugle der opfostrer sine unger på den måde som duerne gør det. Produktionen af pap er dannet ved hjælp af hormonet prolaktin, og pap ligner en cremet substans der ligner koaguleret mælk. Produktionen af pap foregår i kroens væg og dannes ved hjælp af en kirtel. Der sker en modifikation af

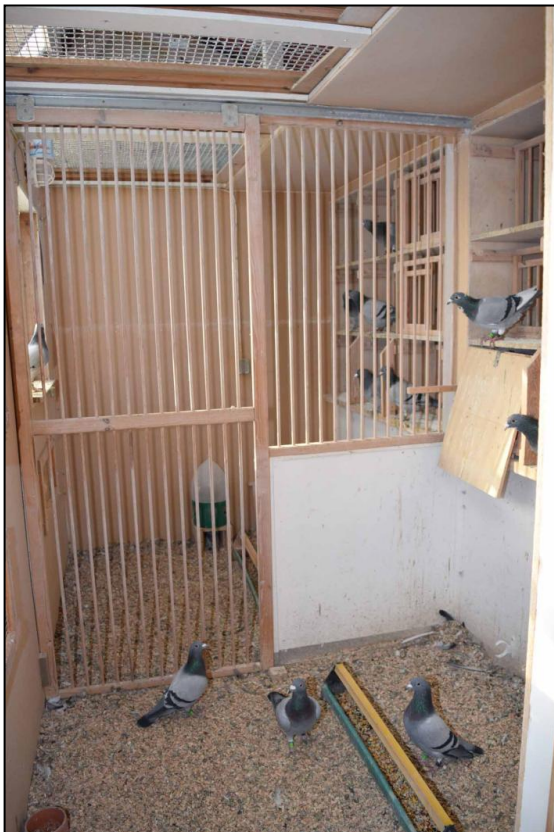
kroens væg 8 dage efter det første æg er lagt: En mængde blodårer og en cellevæg vokser frem, og på den tolvte dag er cellevæggen færdig. Ud fra denne nydannede cellevæg vokser næringsstoffer frem og fylder kroen med det vi kalder kromælk. Kromælken indeholder 70% vand, 18% protein, 9% fedt, 2% mineraler og 1% sukker. Lige så snart den spæde unge er tør og kan strække halsen ud, får ungen sit første måltid i form af den næringsrige kromælk også kaldt pap.

Opmadningen af ungerne

Ved selve opmadningen af de spæde unger, bliver ungens næb placeret således i den voksnes næb, at kromælken glider uhindret ned i ungen. I denne første periode, er duens kro under pres for at producere kromælken, og både han og hun mader ungerne.

Det er faktisk ret usædvanligt for fugle, at både han og hun producerer det vi kalder kromælk eller pap. Efter 4 dage begynder ungerne at tage småfrø, og efter 12 dage holder forældrene op med at producere kromælk, og de fodrer derefter ungerne med mindre frø. Hvis forældrene mader deres unger i rimeligt lang tid, vil ungerne blive stærke og godt udviklede.

I den allerførste tid i en dueunges liv, vil den æde sin egen vægt dagligt, og efter 48 timer har ungen fordoblet sin vægt. Under opholdet i reden skal ungerne sidde roligt, og hvis der er tegn på urolige unger i reden, er det tegn på manglende foder eller måske en sygdom, og det er i hvert fald ikke tegn på vitalitet. **En rastløs unge vil formentlig aldrig blive en due der vinder præmier.** Efter 20-25 dage skal ungerne fravænnnes alt efter årstid og vejrforhold, og personligt foretrækker jeg unger der er fravænnet så hurtigt som muligt. Efter få dage i ungeslaget vil ungerne hurtigt lære at æde fra fodertruget og drikke fra vandtruget. En god unge skal hurtigt blive selvstændig.

Slaginteriør fra Flemming Larsen, 068 Frederikshavn. Flemming laver vinteravl i December i sit udmærkede slag hvoraf han selv har lavet alt interiør i slaget. Der er indlagt termostatstyret varme i slaget.

